

Termeni recomandați când vorbim sau scriem despre persoanele cu dizabilități

Termeni preferați care demonstrează apreciere, stimă și respect	Termeni ce recomandăm să-i evitați deoarece jignesc demnitatea și crează stereotipuri
Personă (tânăr, bătrân, copil, femeie, bărbat,..) cu dizabilități, cu grad de dizabilitate, cu invaliditate, cu deficiențe, cu cerințe educative speciale, cu nevoi speciale, <i>individ</i> cu abilități speciale, etc .	Invalid, bolnav, calic, defect, inapt, Invalid din copilărie, bolnav la pat, la cărucior, sărmanul de dînsul, bietul om, dificil, problematic, diferit, special, paralizat, etc.
Personă ce asistă un <i>copil/matur</i> cu dizabilitate, în funcție de asistent personal, însoțitor, etc.	Dependent de invalid, asistent , etc.
În comparație: persoana cu abilități depline, fără invaliditate, (pl) persoane cu și fără dizabilități	Om sănătos, normal, om obișnuit, clasic, persoană tipică, (pl) invalizi și normali, tipici și cu dizabilități
Individ ce folosește echipamente asistive sau echipamente utilizatoare: scaun rulant, costele, premergător, proteze, persoană în scaun rulant	Căruciorist, invalid în cărucior, invalid la pat, țintuit , victimă a ... , invalid la care nu-i lucrează picioarele, căruță, are probleme cu picioarele și singur nu merge
Copil cu dizabilitate înăscută, afecțiune congenitală, afecțiune genetică, copil ce a obținut o traumă la naștere, <i>matur</i> cu afecțiune generală	Invalid din naștere, din copilărie, nenorocit, genetic bolnav, traumat la naștere, PCI/IMC(ist), bolnav genetic, bolnav pe viață, cu TVM, cu (boală), paralytic, etc.
Personă ce a căpătat dizabilitatea în urma polimielitei (sindromului ..., bolii ...), etc.	Bolnav de polimielită, jertfa a polimielitei, a suferit de epilepsie, epileptic, bolnav de Down, etc.
<i>Femeie</i> cu reținere în dezvoltare, copil cu dizabilitate de intelect, dizabilitate multiplă/asociată, etc.	Prost, nenormal, tont, idiot, imbecil, tîmpit, Down, mongoloid, retardat, bolnav de sindromul ..., etc.
<i>Bărbat</i> cu deficiențe senzoriale: de auz, de vîz. Nevăzător, femeie cu vederea slabă, persoană cu dizabilitate auditivă, de vedere, copil cu hipoacuzie	.. fără auz, fără vîz, hipoacuzic, chior, orb, surd,etc.
Personă cu dereglări de limbaj, vorbire, exprimare, cu tulburare din spectrul de autism, etc.	Mut, autist, surdo-mut, etc.
Personă cu probleme de sănătate mintală, cu dizabilități psihiatrice, necesită servicii de sănătate mintală, necesită intervenția psihiatrului, etc.	Bolnav mintal, nebun, debil, dement, schizofren, paranoic, psihotic, debil, bolnav psihic, client al medicului psihiatru, nu se controlează, are accese violente, etc.
Personă cu HIV/SIDA, persoană afectată de Sida.	Infectat cu SIDA/HIV
Rampă de acces, cameră sanitară, ascensor, loc de parcare adaptat. Design universal, accesibilitate, adaptare rezonabilă a instituțiilor de publice, etc.	Pandus, pantă, șine metalice, WC special, intrare specială, clasă specială, instituții speciale, servicii speciale, etc.

Regula de aur: vorbim și scriem, discutăm despre persoană, necesitățile, echipamentele, drepturile și nu abordăm aparte dizabilitatea acestuia, boala, echipamentele, necesitățile, etc.